

Spletne ankete in kombinirani načini anketiranja (SPIKNA)

Četrtek, 10. 9. 2026 od 9h do 13h v predavalnici FDV 7

PROGRAM

9.00 Uvodni nagovor: Vasja Vehovar

9.10 Predstavitve 1: moderira Katja Lozar Manfreda

Pristranskost ocen zaradi rekrutacijskega razkoraka (Čehovin Gregor, Vasja Vehovar, Andrea Ivanovska, Andreja Praček, FDV). Jedro težav verjetnostnih spletnih panelov je upad stopnje odgovorov med rekrutacijsko anketo in sodelovanjem v panelu. Tipičen upad v panelu CRONOS je od 53% na 22%, v 1KA panelu od 40% na 19%, v HTOPS panelu urada za statistiko v ZDA pa od 30% na 7%. Zanima nas, kakšna pristranskost v ocenah nastaja zaradi tega razkoraka, in kakšna je lahko ta pristranskost, da je verjetnostni spletni panel smiseln, v primerjavi z (manj kakovostnimi) neverjetnostnimi paneli ali (dragimi) samostojnimi anketami z lastno rekrutacijo.

Konec osebne anketiranja v akademskih anketah? (Kurdija Slavko, Vovk Tina, FDV). Prispevek obravnava zaton osebne anketiranja v luči morda zadnje tovrstne akademske ankete v Sloveniji, ESS, R12, 2025-2026, ki je potekala osebno terensko. Paralelno je bila izvedena tudi anketa, ki je potekala izključno s samo-anketiranjem (splet, pisemsko) vendar s terenskim spodbujanjem (angl. *knock-to-nudge*, K2N). Predstavljene bodo izkušnje raziskave ESS R12 in izkušnje raziskav SJM, ki potekajo s samo-anketiranjem (vendar brez dodatnega K2N).

Ali terensko spodbujanje (K2N) v nacionalnih raziskavah o zdravju izvedenih s kombiniranimi načini anketiranja vpliva na stopnje odgovora po spletu? (Darja Lavtar, Tina Zupanič, Renée Erends, Blaž Hren, NIJZ). Terensko spodbujanje (K2N) je strategija za povečanje odzivnosti, ki jo na NIJZ uporabljamo v kombiniranih načinih anketiranja v nacionalnih raziskavah o zdravju. Osebni stik praviloma povečuje pripravljenost za sodelovanje, zato se deleži odgovorov pogosto zvišujejo z večjim številom kontaktov ali opomnikov. V prispevku bomo prikazali gibanje deleža spletnih anket v raziskavi EHIS (Nacionalna raziskava o zdravju in zdravstvenem varstvu; kombinirani način: spletno in osebno anketiranje): EHIS 2014 - 46 %, EHIS 2019 - 48 % in EHIS 2025 - 64 %, ter delež anket, izvedenih po kontaktu anketarja.

10.40 Premor

11.00 Predstavitve 2: moderira Katja Lozar Manfreda

Povečanje sodelovanja v raziskovanjih oseb in gospodinjstev s profiliranja respondentov na primeru starostne skupine 75–89 let pri raziskovanju IKT-GOSP (Ema Mišić, SURS). Prispevek obravnava, kako je SURS v 2025 pri raziskovanju o uporabi IKT v gospodinjstvih uspešno uvedel starostno prilagojen pristop za novo skupino od 75 do 89 let. Prilagoditve komunikacije in poudarek na osebnem ali telefonskem stiku, upoštevanje posebnosti te starostne skupine, so prinesle dobre rezultate.

Modernizacija raziskovanja »Poraba v gospodinjstvih 2026« (Urška Pirnat, SURS). Prispevek predstavlja modernizacijo raziskovanja »Poraba v gospodinjstvih 2026«, s poudarkom na uvajanju digitalnih pristopov pri zbiranju in obdelavi podatkov o izdatkih v gospodinjstvih. Poleg klasičnega dnevnika je razvita spletna aplikacija za pošiljanje digitalnih računov. Računi se nato obdelujejo s pomočjo OCR tehnologije, hkrati pa se razvijajo tudi modeli strojnega učenja za samodejno razvrščanje po COICOP klasifikaciji. Predstavljen bo tudi pristop zagotavljanja kakovosti, ki združuje avtomatizirano obdelavo in ročno preverjanje (angl. *Human in the Loop*).

12.00 Modernizacija zbiranja podatkov: moderira Irena Ograjenšek

Obravnavali bomo naslednja vprašanja: Kaj optimiziramo v anketi (pri določenih stroških): absolutno število respondentov, stopnjo odgovorov, natančnost, točnost, reprezentativnost ali doseganje števila respondentov v kritičnih segmentih? Katere kazalnike v času anketiranja spremljamo? Kakšni so potenciali in izkušnje kombiniranih sistemov v okviru »adaptive survey design« in »responsive survey design? Kakšne spremembe managerske, administrativne in informacijske podpore so potrebne za prilagoditev oziroma posege v anketni načrt med potekom raziskave?

Modernizacija zbiranja podatkov na SURS: sprotno spremljanje odgovorov ter uvajanje pristopov responsive in adaptive survey design (Nataša Bučar).

Prispevek predstavlja predlog sprotne spremljanja odgovorov (poleg običajnega spremljanja stopnje odziva, zavrnitev in neodgovorov je predvideno sprotne spremljanje odziva po socio-demografskih skupinah in spremljanje strukturne usklajenosti odgovorov) ter uporabo pristopov »responsive survey design« in »adaptive survey design« (odzivnega in prilagodljivega načrtovanja anket). Predlagane rešitve so analizirane na primeru podatkov raziskovanja IKT-GOSP in njihovo možnost implementacije se bo preverilo v okviru modernizacije sistema zbiranja podatkov na SURS (projekt OSA).

12.30 Zaključni nagovor: Vasja Vehovar